

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Viliama Dohňanského v trestnej veci obvineného H. S. pre obzvlášť závažný zločin hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 3 písm. a/, ods. 5 písm. c/ Tr. por. a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 22. decembra 2016 v Bratislave, o sťažnosti obvineného H. S. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 2. decembra 2016, sp. zn. 3Tp/27/2016, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného H. S. sa **z a m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „ŠTS BB“) uznesením z 30. septembra 2016, sp. zn. 3Tp/7/2016 z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b/, c/ Tr. por. vzal obvineného H. S. do väzby s tým, že väzba začína plynúť od 27. septembra 2016 o 10:20 hod. a bude sa vykonávať v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 13. októbra 2016, sp. zn. 2 Tost 35/2016 bola sťažnosť obvineného zamietnutá.

Dňa 25. novembra 2016 predložil prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor ÚŠP“) sudcovi pre prípravné konanie ŠTS BB žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu zo 14. novembra 2016.

V žiadosti obvinený uviedol, že do väzby bol vzatý, keďže mal byť pravou rukou obvineného E. S. a v súčasnosti má byť najvyššie postaveným členom zločineckej skupiny

„Pit'ovci“. Ani jeden z doteraz vypočutých členov skupiny ho však za vedúceho člena neoznačuje. Ak by bol skutočne tak významným a vysokopostaveným členom skupiny „Pit'ovci“, určite by takú dlhú dobu neunikal pozornosti svedkov, ale aj orgánov činných v trestnom konaní (ďalej len „OČTK“).

Poukázal tiež na to, že ho do väzby vzali až na druhý pokus, keď pôvodný návrh ŠTS BB uznesením zo 17. júna 2016, sp. zn. 2Tp/9/2016 zamietol a dôvody väzby nezistil ani najvyšší súd, ktorý uznesením z 23. júna 2016, sp. zn. 4 Tost 23/2016 zamietol sťažnosť prokurátora. K jeho väzobnému stíhaniu došlo až po výsluchu svedka H. P. zo 14. júla 2016, pričom skutočnosti, ktoré svedok pri výsluchu uviedol, boli sťažnostnému súdu známe už 22. júna 2016, no vtedy ich za postačujúce neuznal. Okrem toho, od vznesenia obvinenia nebol svedok H. P. vypočutý a v rozpore s § 2 ods. 6 Tr. por. neboli vypočutí ani ďalší svedkovia (H. F., E. P., Y. H., H. K., H. G., H. R. a K. F.), o výpovede ktorých sa najvyšší súd pri svojom rozhodovaní opieral. Z usvedčujúcich svedkov boli po vzatí obvineného do väzby vypočutí len E. X. a K. P.. Pri tom svedok E. X. o podrobnostiach týkajúcich sa stráženia kvetinárstva vypovedal v rozpore s jeho majiteľkou - svedkyňou K. F.. Svedok K. P. si zase nevedel spomenúť ani na jeden konkrétny pokyn, ktorý mal obvinený (ako jeden z údajne najvyššie postavených členov zločineckej skupiny) uložiť. Ani zamestnanci kvetinárstva obvineného H. S. nepoznali a z trestnej činnosti ho neusvedčovali.

Obvinený bol toho názoru, že jeho väzba má mať represívny charakter s cieľom prinútiť ho vypovedať o skutočnostiach, o ktorých by podľa OČTK mal vedieť. Tomuto nasvedčuje aj fakt, že obvinenému bola bez udania dôvodu odmietnutá návšteva, resp. telefonický kontakt s jeho matkou a priateľkou, hoci tieto práva má aj osoba, ktorá sa nachádza v kolúznej väzbe.

Obvinený zopakoval, že sa nedopustil žiadneho konania, ktoré by odôvodňovalo obavu z marenia vyšetrovania. Väzbu nie je možné odôvodňovať kolúznym správaním iných osôb, pričom samotné členstvo v zločineckej skupine takýmto dôvodom nie je, keďže v opačnom prípade by do väzby boli vzatí všetci jej členovia. Z 26 obvinených sa však v kolúznej väzbe nachádza ako jediný, čo postráda akýkoľvek logický význam, keďže ďalší stíhaní sú na slobode, vo výkone trestu odňatia slobody (kde sa na nich obmedzenia

vyplývajúce z kolúznei väzby nevzťahujú) alebo sú vo väzbe, avšak nie z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.

Vo vzťahu k väzobnému dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinený uviedol, že doposiaľ nebol trestaný a dokonca ani trestne stíhaný. Od roku 2001 podniká v odbore, v ktorom je vyučený a prevádzka reštaurácie mu poskytuje dostatok finančných prostriedkov na živobytie. Tvrdenie najvyššieho súdu, že by mohol pokračovať vo vyberaní výpalného z bližšie nešpecifikovaných podnikov, nie je ničím podložené.

Uvedenej žiadosti prokurátor ÚŠP nevyhovelo a vo svojom stanovisku uviedol, že doposiaľ vykonaným dokazovaním sa podarilo zozbierať také dôkazy, ktoré nielen potvrdzujú opodstatnenosť vznesenia obvinenia a jeho vzatia do väzby, ale obavu, že by obvinený mohol mariť vyšetrovanie, resp. pokračovať v trestnej činnosti, ešte zosilňujú.

Aj ďalší členovia zločineckej skupiny „Pit'ovcov“ potvrdili, že obvineného H. S. vnímali ako osobu, ktorá v rámci hierarchie zločineckej skupiny pôsobila v jej rozhodovacej zložke. Obvinený nebol len biletár, člen ochranky a výjazdu, ale spolu s obvineným H.C. a C. S. patril medzi najvyššie postavených členov skupiny. Uvedené potvrdili členovia zločineckej skupiny H. F., E. X., K. P. a tiež obvinení P. Z. a J. P.. Za vysokopostaveného člena zločineckej skupiny „Pit'ovcov“ považovali obvineného aj členovia konkurenčnej zločineckej skupiny „Sýkorovcov“, o čom svedčí výpoveď H. K.. Obvinený P. Z. uviedol, že H. G. a H. R., ktorí platili skupine výpalné za podnik Machnáč sa ho priamo spýtali, či ho teraz riadi H. S.. Nemožno preto prijať záver, že jediná výpoveď, ktorá obvineného usvedčuje, je výpoveď svedka H. F.. Pokiaľ ide o výpovede zamestnancov kvetinárstva Orchidea, je prirodzené, že títo jeho totožnosť nepoznali, keďže svedkovia H. P. a K. F. zhodne potvrdili, že mená osôb chodievajúcich do kvetinárstva po obálky svojim zamestnancom nevyzradili, len ich usmernili, aby obálky odovzdali tomu, kto si po ňu príde. Navyše, svedok H. P. obvineného H. S. poznal bez akýchkoľvek pochybností a jeho výpoveď z marca/apríla 2016 vyznieva vierohodne.

Obvinený je vysokopostaveným členom zločineckej skupiny, ktorá bežne chránila svojich členov tak, že vykonávala cielený nátlak na svedkov a poškodených, ktorí v dôsledku toho svoje výpovede menili. O tom svedčí aj prípad obvineného V. R., ktorý zámerne

nerozpoznal K. P., ktorý ho dopichal nožom, za čo sa neskôr za odmenu sám stal členom tejto skupiny. Aj z výpovede J. P. z 23. novembra 2016 plynie, že aj v súčasnosti dochádza k snahám o ovplyvňovanie výsledkov vyšetrovania. Svedok tiež uviedol, že obvinený H. S. od poškodených platby nielenže osobne vyberal, ale po zadržaní E. S. aj vyberanie výpalného riadil.

Tvrdenie obvineného, že tento má dostatočný príjem z prevádzky reštauračného zariadenia Trojka, je spochybnené inými svedeckými výpoveďami, z ktorých plynie, že reštaurácia, ktorú obvinený spoluvlastnil s E. S., slúžila ako základňa, v ktorej sa členovia skupiny stretávali a prostredníctvom nej zakrývali svoje ilegálne príjmy.

K námietkam obvineného týkajúcich sa údajných prierahov v konaní prokurátor ÚŠP uviedol, že od jeho zadržania 27. septembra 2016 až do 23. novembra 2016 bolo vypočutých 13 svedkov, 5 obvinených a boli vykonané 2 konfrontácie. Vyšetrovateľ tiež zabezpečil dôkazy, ktoré boli podkladom pre vydanie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia voči ďalším štyrom osobám za zločin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. c/ Tr. zák. Okrem toho, vyšetrovateľ vykonával aj ďalšie úkony a priebežne aktualizoval vyšetrovací plán. Navyše, v danej veci je 27 obvinených a nie je možné vykonávať len úkony vo vzťahu k jednému z nich.

S vyššie uvedenými dôvodmi prokurátora ÚŠP sa ŠTS BB v celom rozsahu stotožnil a uznesením z 2. decembra 2016, sp. zn. 3Tp/27/2016 rozhodol tak, že v bode I. podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obvineného H. S. o prepustenie z väzby na slobodu zamietol, a zároveň v bode II. podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dohľad probačného a mediačného úradníka neuložil.

ŠTS BB v odôvodnení uviedol, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/, c/ Tr. por. naďalej trvajú, pričom vykonaným vyšetrovaním sa nezistili také skutočnosti, ktoré by podozrenie z páchania trestnej činnosti vyvrátili. ŠTS BB dodal, že od posledného rozhodnutia najvyššieho súdu z 13. októbra 2016, sp. zn. 2 Tost 35/2016 nedošlo k takým podstatným zmenám, ktoré by viedli k prijatiu záveru o zmene dôvodov väzby, príp. k prepusteniu obvineného z väzby, naopak, podozrenie z trestnej činnosti sa vykonaným dokazovaním potvrdzuje.

Doposiaľ neboli vypočutí svedkovia a ďalší obvinení obvineného H. S. označujú ako jedného z najvyššie postavených členov. V súlade s judikatúrou ŠTS BB posúdil, či existujú dôvody pre nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Dospel pri tom k záveru, že tomu tak nie je, čo odôvodnil poukazom na charakter páchanej trestnej činnosti a osobu obvineného. Okrem toho, súd nevzhliadol ani existenciu výnimočných okolností prípadu, ktorý by takýto postup odôvodnili.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený H. S. prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Ing. Ľubomíra Havlíka so sídlom Krížna 34, 811 07 Bratislava dňa 13. decembra 2016 sťažnosť.

V sťažnosti namietal, že žiaden z proklamovaných dôvodov väzby nie je daný a pre podrobnosti v tomto smere poukázal na jeho žiadosť o prepustenie z väzby zo 14. novembra 2016. Nad rámec tohto uviedol, že na naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu hrubého nátlaku podľa § 190 Tr. zák. sa vyžaduje použitie násilia alebo jeho hrozby, príp. hrozby inej ťažkej ujmy. Žiaden zo svedkov takéto konanie vo vzťahu k obvinenému, resp. k niektorému zo spoluobvinených nespomenul.

Na podklade týchto skutočností obvinený H. S. sťažnostnému súdu navrhol, aby podľa § 194 ods. 1 Tr. por. napadnuté uznesenie zrušil a podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. sám vo veci rozhodol tak, že obvineného prepustí z väzby na slobodu.

Najvyšší súd na podklade riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a zistil, že sťažnosť obvineného H. S. nie je dôvodná.

Podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest, b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. por. väzba v rámci základnej alebo predĺzenej lehoty väzby v prípravnom konaní a väzba v konaní pred súdom môže trvať len nevyhnutný čas.

Podľa § 76 ods. 2 Tr. por. základná lehota väzby v prípravnom konaní je sedem mesiacov; prokurátor je povinný prepustiť obvineného na slobodu najneskôr v posledný deň tejto lehoty, ak nepodá najmenej dvadsať pracovných dní pred jej uplynutím obžalobu, návrh na schválenie dohody o vine a treste alebo sudcovi pre prípravné konanie návrh na predĺženie tejto lehoty.

Podľa § 76 ods. 3 Tr. por. súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhodne o väzbe alebo o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby v prípravnom konaní tak, aby v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu mohol byť spis predložený nadriadenému súdu najneskôr päť pracovných dní pred uplynutím lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní alebo pred uplynutím lehoty väzby v prípravnom konaní; nadriadený súd rozhodne do uplynutia lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní alebo lehoty, ktorá sa má predĺžiť, inak predseda senátu nadriadeného súdu prepustí obvineného z väzby na slobodu písomným príkazom, ktorý musí byť primerane odôvodnený. Predĺžiť lehotu väzby možno len vtedy, ak návrh podľa odseku 2 bol podaný včas a ak nebolo možné pre obtiažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania. Predĺženie lehoty väzby môže trvať až sedem mesiacov, lehota väzby v prípravnom konaní

však nesmie presiahnuť dĺžku podľa odseku 7. Pri späťvzatí návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby sa postupuje primerane podľa § 72 ods. 3.

Podľa § 79 ods. 1 Tr. por. ak pominie dôvod väzby, dôvod na jej ďalšie trvanie alebo uplynie lehota uvedená v § 76 ods. 6 alebo 7 alebo § 78, musí byť obvinený ihneď prepustený na slobodu. V prípravnom konaní o tom rozhodne prokurátor.

Podľa § 79 ods. 2 Tr. por. policajt, prokurátor, sudca pre prípravné konanie a súd sú povinní skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú, alebo či sa zmenili. Sudca pre prípravné konanie tak koná iba pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby alebo o zmene dôvodov väzby a pri rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby podľa odseku 3. Ak v prípravnom konaní prokurátor zistí, že dôvody väzby sa zmenili, podá návrh sudcovi pre prípravné konanie na rozhodnutie o zmene dôvodov väzby. Sudca pre prípravné konanie o takom návrhu rozhodne bez meškania. Ak súd vyhlásil oslobodzujúci rozsudok, predseda senátu bezodkladne vydá príkaz na prepustenie obvineného z väzby s uvedením dôvodu prepustenia a uvedie túto okolnosť v zápisnici; takto postupuje predseda senátu aj vtedy, ak v súdnom konaní uplynula lehota väzby podľa § 76 ods. 6.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhovie, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Pokiaľ ide o námietku obvineného H. S., podľa ktorej svedkovia, ktorí ho usvedčovali z trestného konania neboli po jeho vzatí do väzby 27. septembra 2016 prepočutí, najvyšší súd konštatuje, že túto nepovažoval za dôvodnú. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na krátky časový úsek, ktorý od posledného právoplatného rozhodnutia o väzbe (13. októbra 2016) po podanie novej žiadosti o prepustenie z väzby obvineným (14. novembra 2016) uplynul. Za tak krátky čas objektívne nebolo možné (aj s prihliadnutím na taktiku

vyšetovania) vykonať výsluchy osôb, na ktoré obvinený poukázal. V každom prípade, z úkonov, ktoré po vzatí obvineného do väzby boli vykonané jednoznačne plynie, že trestné stíhanie je voči nemu vedené dôvodne. Svedkovia E. X. a K. P. (rovnako ako ďalších sedem svedkov a obvinených, ktorí boli vypočutí ešte pred vznesením obvinenia a na výsluchy ktorých poukázal aj ŠTS BB v uznesení na s. 5 ods. 2 napadnutého uznesenia) obvineného H. S. z trestnej činnosti usvedčujú.

Pokiaľ ide o tvrdené nezrovnalosti, resp. nejasnosti v ich výpovediach, najvyšší súd uvádza, že v tomto štádiu trestného konania nie sú ničím výnimočné a bude úlohou OČTK (a neskôr súdov) ich v ďalšom priebehu trestného konania postupe odstraňovať. Faktom však ostáva, že ďalším vykonávaným vyšetrovaním sa podozrenia voči obvinenému H. S. skôr prehlbujú, ako oslabujú.

Pokiaľ ide o existenciu väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por., aj najvyšší súd je (rovnako ako obvinený) toho názoru, že samotná (proklamovaná) príslušnosť k zločineckej skupine, nemôže byť dôvodom pre jeho vzatie do väzby. V jeho prípade však (na rozdiel od iných obvinených) k tejto skutočnosti pristupujú aj ďalšie konkrétne skutočnosti, ktoré sa viažu (hlavne) k osobe obvineného a ktoré uvalenie kolúzne väzby voči nemu odôvodňujú.

Za najzávažnejší najvyšší súd považuje postavenie obvineného H. S. v hierarchii zločineckej skupiny. Má ísť o vysoko postaveného člena zločineckej skupiny „Pit'ovcov“, ktorý po zadržaní a uväznení jeho šéfa - E. S. v hierarchii skupiny ešte postúpil (viď výpovede H. F., E. P., Y. H., H. K. atď.). Je pritom nespochybniteľné, že obava z možného marenia vyšetovania je u vyššie postaveného člena, ktorého ešte donedávna (jún 2016) poškodení vnímali ako hlavu zločineckej skupiny nepomerne vyššia, ako v prípade pešiaka, radového príslušníka výkonnej zložky, ktorý je viac-menej existenčne závislý od rozhodnutí jeho nadriadených.

Navyše, z výsluchov svedkov H. F., E. X., J. O., U. H. a K. P. jednoznačne plynie, že časť vyberaných finančných prostriedkov bola určená pre členov skupiny, konkrétne na úhradu nákladov pre advokátov, resp. nákladov súvisiacich s ich skrývaním sa, ako aj finančnej podpory ich príbuzných.

Obava (z možného marenia vyšetrovania napr. pôsobením na svedkov) nemohla byť rozptýlená ani terajšou procesnou situáciou, keďže, ako na to sám obvinený poukazuje, v tejto veci bude (so zachovaním všetkých jemu prislúchajúcich práv) potrebné opätovne vypočuť obvinených a svedkov. Taktiež doterajšie spôsoby zločineckej skupiny „Pit'ovcov“, ktorí sa v minulosti usilovali pôsobiť na svedkov, resp. kolúzne konanie nižšie postavených členov vedie k záveru, že úvaha o možnom marení vyšetrovania nie je u obvineného H. S. len hypotetická.

Vo vzťahu k väzobnému dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., najvyšší súd prihliadol na skutočnosť, že obvinený doposiaľ trestaný nebol. Na druhej strane, ani táto skutočnosť nie je zárukou, že sa po prípadnom prepustení z väzby v trestnej činnosti pokračovať nepokúsi. Obzvlášť v situácii, keď z doposiaľ vykonaného šetrenia sa javí, že k trestnej činnosti malo dochádzať prakticky 16 rokov a ešte v júni 2016 poškodený H. P. výpalné skupine „Pit'ovcov“ platil.

Pokiaľ ide o tvrdenia obvineného, že má dostatok finančných prostriedkov, keďže podniká v oblasti gastronómie a nie je preto odkázaný na páchanie trestnej činnosti, najvyšší súd uvádza, že tieto tvrdenia nepôsobia vierohodne. Je všeobecne známe, že práve prevádzkovanie reštaurácií, krčiem, hazardných hier, erotických a iných zariadení je veľmi obľúbený spôsob ako ukryť a následne zlegalizovať nelegálne získané finančné prostriedky. Navyše, reštaurácia Trojka, ktorú obvinený spoluvlastnil s E. S. mala podľa výpovedí svedkov slúžiť ako „základňa“ zločineckej skupiny.

Pokiaľ ide o dôvody pre nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 81 ods. 1 písm. c/ Tr. por., ani v tomto rozsahu najvyšší súd pochybenie ŠTS BB nezistil.

Na podklade vyššie uvedených úvah dospel najvyšší súd k záveru, že sťažnosť obvineného H. S. nie je dôvodná, a preto ju podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 22. decembra 2016

JUDr. Peter H a t a l a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Gabriela Protušová